

Česká školní inspekce

Ústecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní škola s rozšířeným vyučováním jazyků a matematiky
Litvínov, Podkrušnohorská 1589**

Podkrušnohorská 1589 436 01 Litvínov

Identifikátor školy: 600 083 853

Termín konání inspekce: 17. - 21. května 2004

Čj.:	f4-1093/04-5194
Signatura:	of4zx127

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních a materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy v mateřské škole a ve sledovaných předmětech na 2. stupni základní školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v bloku cizích jazyků (angličtina, němčina) na 2. stupni základní školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v českém jazyce a v bloku společenských věd (dějepis, občanská výchova) vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v matematice a zeměpisu vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ činnosti sledované součásti školy (mateřské školy) vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ TI – Posuzování rovných příležitostí mužů a žen

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola s rozšířeným vyučováním jazyků a matematiky Litvínov, Podkrušnohorská 1589, je umístěna ve třech budovách, ve čtvrté budově je mateřská škola. Škola má dvě odloučená pracoviště na adrese Litvínov, Ladova 1676 a Litvínov, U Koldomu 1615. Mateřská škola Litvínov, Ladova 1676 je od 1. září 2001 součástí základní školy. Jednopatrová budova se nachází v okrajové části města, stranou silného dopravního ruchu a je obklopena zelení. Součástí mateřské školy (dále MŠ) je školní jídelna. V budově je zároveň provozováno jeslové zařízení, které chod mateřské školy neomezuje. Předškolní zařízení je od budovy základní školy vzdáleno asi 1 km.

Výchozím dokumentem výchovně-vzdělávacího procesu předškolního zařízení (MŠ) je školní vzdělávací program. Ředitel školy stanovil výjimku z počtu zapisovaných dětí na třídu mateřské školy. V budově jsou umístěny dvě třídy běžného typu a přípravná třída s celkovým počtem 68 zapsaných dětí (26, 27, 15). Z tohoto počtu je 9 dětí s odkladem školní docházky, 1 dítě vietnamské národnosti a 4 děti s nepravidelnou docházkou. Dvě třídy mají heterogenní a jedna homogenní seskupení dětí. Délka provozu MŠ v době od 6:00 hod. do 16:00 hod. je přizpůsobena potřebám rodičů. Rodiče přispívají na neinvestiční náklady provozu předškolního zařízení částkou 200,-Kč na dítě a měsíc.

Výuka v základní škole probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola (pro 1. – 2. ročník) a vzdělávacího programu Základní škola s rozšířenou výukou jazyků (pro 3. – 9. ročník). V době konání inspekce docházelo do 25 tříd celkem 588 žáků. Škola nevykazuje integrované zdravotně postižené žáky. Kapacita MŠ činí 120 dětí, kapacita základní školy je 650 žáků, kapacita školní družiny 150 žáků.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výchovně vzdělávací proces mateřské školy je zajištěn pěti odborně a pedagogicky způsobilými učitelkami s plným úvazkem přímé práce u dětí. Další pedagogickou pracovníci

je zástupkyně ředitele školy s úvazkem 18 hodin přímé práce u dětí. Její kvalifikace vychovatelky neodpovídá podmínkám odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků působících v předškolním zařízení. Tato skutečnost nemá na kvalitu její práce negativní vliv. Jedna učitelka je absolventkou logopedického kurzu a má kvalifikaci logopedického asistenta. Získané vědomosti využívá cíleně při práci s dětmi. Počet pedagogických pracovníků, jejich úvazková míra i organizační rozložení vyhovují potřebám školy a zajišťují přítomnost pedagoga po celou dobu provozu mateřské školy.

Výuku cizích jazyků na 2. stupni (angličtina, němčina) zajišťuje sedm vyučujících, čtyři pro angličtinu a tři pro němčinu. Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti splňují dva učitelé, pedagogickou způsobilost (bez odborné kvalifikace) mají tři učitelé a zbývající dva vyučující jsou nekvalifikovaní. Celkové procento kvalifikovanosti výuky cizích jazyků v rámci týdenního počtu odučených hodin je následující - učitelé plně aprobovaní 32,4%, učitelé splňující podmínku pedagogické způsobilosti 29,8%, učitelé nekvalifikovaní 37,8%. Zeměpis vyučovaly dvě učitelky splňující podmínky pedagogické způsobilosti (bez odborné kvalifikace). Ze čtyř vyučujících matematiky jsou tři plně kvalifikovaní pro výuku, čtvrtá učitelka má vysokoškolské vzdělání neučitelského typu a dosud neabsolvovala doplňkové pedagogické studium. Český jazyk vyučuje na škole pět učitelek a všechny mají odbornou i pedagogickou způsobilost pro výuku předmětu, dějepis vyučuje učitelka s kvalifikací pro 1. stupeň ZŠ, občanskou výchovu učí dva učitelé splňující podmínky pedagogické způsobilosti a dvě učitelky s kvalifikací pro 1. stupeň základní školy. Hudební výchovu vyučuje nekvalifikovaná učitelka (absolventka konzervatoře). Funkci výchovné poradkyně vykonává od roku 1982 učitelka, která je absolventkou postgraduálního studia pro výchovné poradce na PF UK v Praze. V současné době dva nekvalifikovaní učitelé studují a škola jim poskytuje nezbytné úlevy. Pedagogický sbor školy je stabilizovaný, průměrný věk činí 43 let.

Organizace činnosti a provozu školy a předškolního zařízení je stanovena několika řády (provozní, organizační, vnitřní, pracovní), které obsahují základní pravidla, vymezují kompetence, definují práva a povinnosti zaměstnanců i rodičů. Jmenované dokumenty byly projednány a zveřejněny. Kompetence zaměstnanců jsou blíže specifikovány v pracovních náplních. Organizační struktura řízení školy včetně delegování kompetencí je funkční. Zástupkyně ředitele pro mateřskou školu vykonává svoji funkci na základě jmenování ode dne 27. října 2002. V pracovní náplni má stanoveny přenesené kompetence a povinnosti téměř v rozsahu ředitelky samostatného předškolního zařízení. Na druhém stupni jsou jmenovány dvě zástupkyně ředitele, a to jedna pro 1. a druhá pro 2. stupeň základní školy. Vnitřní informační systém v mateřské i základní škole využívá běžné prostředky komunikace a potřebám školy i zařízení vyhovuje (osobní kontakty, porady, nástěnky). Zástupkyně ředitele pro MŠ, která se pravidelně účastní porad vedení školy, přenáší informace přímo na pracoviště učitelkám i provozním zaměstnancům a vytváří dostatek prostoru pro jejich vlastní seberealizaci i pro účast na tvorbě školního vzdělávacího programu. Tento přístup pozitivně ovlivňuje atmosféru pracoviště.

Základními poradními orgány ředitele školy jsou pedagogická rada, rozšířené vedení školy, rada školy, poradní sbor a předmětové komise. Členové metodických orgánů pracují podle plánu, scházejí se pravidelně a z jednání vedou písemné záznamy. Z předložených zápisů i z pohovorů s pedagogy je zřejmé, že zde řeší aktuální otázky spojené s výchovou a vzděláváním. Efektivním nástrojem řízení jsou mj. pravidelné provozní porady. Efektivnost informačního systému uvnitř školy vůči zaměstnancům zvyšuje vnitřní počítačová síť.

Styl řízení a vedení zaměstnanců ze strany ředitele školy je kombinací demokratických a direktivních prvků. Direktivní principy převládají v kontrole dodržování právních norem a plnění termínovaných úkolů. Velký význam přisuzuje vedení školy hospitační činnosti. Zvláště vzájemné náslechy mezi učiteli stejných nebo podobných oborů jsou podporovány.

Vedení školy postupuje podle zpracovaného plánu řídicí a kontrolní činnosti. Zástupkyně pro MŠ hospitovala u všech učitelek, realizace hospitací byla doložena zápisy (stanoveny závěry, podpisy učitelek). Cíle hospitační činnosti vedení školy jsou zaměřeny především na kvalitu výchovně-vzdělávacího procesu a sledují naplňování vzdělávacího programu na mateřské i v základní škole. Pohospitační pohovory a diskuse, které obvykle následují, jsou často organizovány v rámci předmětových komisí. Kvalifikovaní učitelé s dlouholetou praxí poskytují konzultace učitelům bez požadovaného vzdělání nebo s malými pedagogickými zkušenostmi. Zápisy v třídních knihách potvrzují, že je o tuto formu spolupráce zájem. Cenná je rovněž snaha členů komise českého jazyka zamýšlet se společně s učiteli 1. stupně nad novým rozčleněním učiva, přípravou společných akcí (čtenářský maraton), využitím INFO centra v knihovně apod. Vedení školy má zpracovaný plán kontrolní činnosti, který obsahuje nástroje pro hodnocení práce zaměstnanců školy a dostatečně je motivuje ke zkvalitnění pracovních výkonů. Pravidelné kontrole je podrobena také činnost výchovné poradkyně. Plánování v oblasti lidských zdrojů se zaměřuje především na chybějící aprobace, sledování věkové struktury učitelů a jejich kvalifikaci.

Odbornému růstu učitelů věnuje vedení školy potřebnou pozornost. V loňském školním roce se učitelky mateřské školy účastnily jedenácti a v letošním školním roce osmi vzdělávacích akcí (doloženo osvědčením). Rovněž na 2. stupni ZŠ je velký zájem o další vzdělávání, ale finanční prostředky školy na jeho úhradu nepostačují. Pedagogická knihovna spolu s odbornými časopisy vytváří dobré podmínky pro sebevzdělávání učitelů přímo na pracovišti. Mezi priority letošního roku v tomto oboru lze zařadit další práce na zdokonalení školního vzdělávacího programu pro MŠ, studium cizích jazyků a získávání nových dovedností v práci s počítačem. Celoroční hodnocení dalšího vzdělávání učitelů obsahuje výroční zpráva školy.

Všechny tři zástupkyně ředitele mají zpracována kritéria pro měsíční hodnocení pedagogických i provozních zaměstnanců zaměřené na kvalitu i kvantitu jejich práce. Škola začíná uplatňovat i prvky sebeevaluace (viz výše zmíněné vzájemné hospitace, jednání rady školy, předmětových komisí apod.).

Personální podmínky podporují efektivní vzdělávání a výchovu a jsou hodnoceny (až na výše zmíněné cizí jazyky) ve sledovaných předmětech jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Celkový technický stav objektu základní školy je dobrý, neboť zde byla před šesti lety provedena generální oprava. Technický stav budovy mateřské školy je podstatně horší. Z tohoto důvodu byl současně s návrhem rozpočtu předán zřizovateli školy požadavek na její generální opravu.

Každá třída mateřské školy má vlastní prostory pro realizaci činností. Vybavení sociálního zázemí odpovídá počtu 25 dětí (5 umyvadel, 5 mís WC). V přízemí budovy je umístěna společná šatna, tělocvična a dvě stabilní ložnice. Veškeré prostory předškolního zařízení jsou účelně využívány a jejich nabídka je nadstandardní. Interiér tříd je vhodně doplněn hracími koutky. Školní zahrada je prostorná a vzrostlá zeleň poskytuje dostatek stínu. Vybavena je kovovými průlezkami (část tohoto vybavení je nepřiměřena věku předškolních dětí), pískovištěm, které vyžaduje opravu, a nefunkčním bazénem. Estetický vzhled mateřské školy, na němž se viditelně spolupodílejí děti, má velmi dobrou úroveň.

Vnitřní vybavení tříd MŠ je letité a jeho úroveň je průměrná. Nábytek je však udržován a funkčně využíván. Jeho sestavení je zčásti přizpůsobeno věku a výšce dětí. Koberec tělocvičny je opotřebovaný a nesplňuje podmínky bezpečnosti. Zástupkyně spolu s vedením školy plánuje postupnou modernizaci (např. jsou vyčleněny finanční prostředky na výměnu stolků a židliček v přípravné třídě). Třídy jsou vybaveny dostatečným množstvím hraček a zaměstnávacích materiálů. Nabídka učebních pomůcek co do množství a kvality je pouze průměrná (učitelky doplňují vlastní výrobou). Mateřská škola má standardní vybavení pro realizaci hudebních činností, materiální zajištění pohybových aktivit je základní. Součástí tříd jsou dětské knihovny, jejichž nabídka je doplňována, a základní audiovizuální technika. Veškeré vybavení mateřské školy je efektivně využíváno v průběhu organizovaných akcí nejen dětmi a učitelkami, ale i rodiči. Využití pomůcek je sledováno vedením školy.

V základní škole jsou pro výuku k dispozici čtyři odborné pracovny a jedna multimediální třída, velmi pěkně vybavená knihovna se studovnou a budované studijně-informační centrum, které využívají učitelé prvního i druhého stupně.

Materiálně-technické zajištění výuky cizích jazyků je vynikající. Všichni vyučující mají vlastní učebny, jež jsou vybaveny audiovizuální technikou, slovníky, časopisy, obrázky a dalšími pomůckami. Po dohodě mohou využít počítačovou učebnu. Škola vlastní i výukové programy pro oba jazyky. Hodiny matematiky probíhaly v polooborných pracovnách s tabelární výzdobou a trojrozměrnými pomůckami uloženými ve skříních. Učebních pomůcek je dostatek až na didaktickou techniku, ale učitelé si ji vzájemně půjčují (ve fyzice meotar, v chemii video). Ve výzdobě učeben převažovaly profesionální i vlastní přehledy učiva a práce žáků a učebny tak působily příjemným dojmem. Výuka společenskovedních předmětů se odehrávala převážně v kmenových třídách. Kabinety a třídy jsou vybaveny množstvím pomůcek, které mají často motivační charakter. Jejich uspořádání a uložení ve třídách i v kabinetech je funkční a usnadňuje učitelům přípravu na hodiny.

Vedení školy při své kontrolní činnosti sleduje spolu s vedoucími předmětových komisí využívání didaktických pomůcek a podle finančních zdrojů plánuje další nákupy.

Materiálně-technické podmínky umožňují efektivně realizovat zvolený vzdělávací program. Jejich úroveň je hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Výuka v 1. – 2. ročníku základní školy probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 ze dne 30. 4. 1996 a Úprav a doplňků základní pedagogické dokumentace vzdělávacího programu Základní škola čj. 25 018/98-22 ze dne 25. 8. 1998. Výuka ve 3. – 9. ročníku se realizuje podle modelového učebního plánu Základní škola pro rozšířené vyučování jazyků čj. 16 333/96-22-21. Učební plán rozšířené výuky matematiky, přestože je škola má oficiálně ve svém názvu, se ve škole neuplatňuje pro nezáměr žáků i rodičů. Rozhodnutím ředitele posílily disponibilní hodiny výuky českého jazyka v 8. ročníku (1) a matematiky v 9. ročníku (1). Z nepovinných předmětů se na škole v letošním roce vyučuje výchova k volbě povolání, konverzace z angličtiny a ruštiny a informatika. Pro žáky se specifickými poruchami učení jsou ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou vypracovány individuální vzdělávací programy.

Školní vzdělávací program mateřské školy (dále MŠ) obsahuje dlouhodobé i krátkodobé cíle na období jednoho školního roku. Vychází z obsahu Rámcového programu předškolního vzdělávání. Má stanoveny podmínky a zásady vzdělávání (např. *každý je svůj, být v pohodě*

atd.). Program školy je vhodně obohacen projekty „Škola na nečisto“ a „Den naruby“. Jeho součástí je 10 tematických celků. Školní vzdělávací program je v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy. Kontrolovaná povinná dokumentace mateřské i základní školy obsahuje veškeré náležitosti a průkazně zachycuje průběh výchovy a vzdělávání. Týdenní dotace hodin cizího jazyka odpovídá učebnímu plánu, podle zápisů v třídních knihách byly tyto hodiny odučeny. V souladu s učebními plány jsou v rozvrhu hodin pro školní rok 2003/2004 zařazeny a vyučovány všechny sledované předměty s příslušnou týdenní dotací.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty vzdělávacího programu.

Povinná dokumentace MŠ je vedena prokazatelně a obsahuje veškeré náležitosti. Zodpovědně a pravidelně je vedena třídní dokumentace a dokumentace související s řízením mateřské školy. Zápisy v přehledech výchovné práce dokumentují průběh výchovy a vzdělávání i plnění třídních vzdělávacích programů. Kontrolní činnost zástupkyně ředitele MŠ je zaměřena nejen na všechny zaměstnance, ale i na všechny oblasti provozu mateřské školy (včetně plnění školního programu MŠ).

V předcházejícím období byla kontrolní činnost na 2. stupni základní školy zaměřena spíše na posuzování práce vyučujících, méně času bylo věnováno kontrole plnění učebních osnov, přesto povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání a na škole jsou přijímána opatření vedoucí k nápravě zjištěných nedostatků.

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Organizace vyučování je v souladu s příslušnou vyhláškou, školní řád obsahuje všechny body stanovené touto normou. Rozvrh hodin respektuje pedagogické a psychohygienické zásady vyučování.

Informování žáků a rodičů probíhá běžným způsobem. Rodiče jsou o prospěchu svých dětí informováni prostřednictvím žákovských knížek, pravidelně probíhají třídní schůzky a informační odpoledne. Podle potřeby jsou rodiče zváni k individuálnímu jednání. Partnerem vedení školy je rada školy a poradní sbor.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Výchovné poradenství je zajištěno zkušenou pracovnící s požadovanou kvalifikací. Její činnost je konkrétně vymezena v pracovní náplni zahrnující oblast metodickou, poradenskou, informační a kontrolní. Významná je spolupráce se školní psycholožkou, která má na škole stanoveny konzultační hodiny (jednou za 14 dní od 8:00 – 14:00 hod.). Rovněž výchovná poradkyně se žákům pravidelně věnuje vždy v pondělí od 11:30 – 14:30 hod. Žákům 9. ročníků jsou v průběhu roku zadávány standardní testy (test profesní orientace) a na základě podrobné analýzy jsou žákům a jejich rodičům poskytovány rady a doporučení. Není opomíjena ani péče o žáky s výukovými a výchovnými problémy. Pozitivem je zařazování otázek programu volby povolání do několika předmětů a úzká spolupráce školy s řadou institucí v tomto oboru (pedagogicko-psychologickou poradnou, úřadem práce, dětskými lékaři, Policií ČR apod.). Prevence sociálně-patologických jevů je založena především na široké nabídce zájmových útvarů v rámci celé školy, školní družiny, velmi dobře fungujícího školního klubu a nepovinných předmětů.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Sebeevaluační plán školy, podle něhož se provádí vlastní hodnocení (měsíční zhodnocení plánu práce), a to na úrovni vedení školy, pedagogické rady, metodického sdružení a předmětových komisí, má stanoveny ukazatele kvality.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a v bloku společenských věd (dějepis a občanská výchova)

Výuka probíhala plánovitě, ve shodě s učebními dokumenty. Cíle výuky byly všemi vyučujícími jasně a vhodně konkretizovány

Ve všech sledovaných hodinách byly cíle stanoveny přiměřeně k věku žáků a učivo navazovalo na předchozí výuku. Sledovaná výuka byla vedena systematicky, odborně a věcně správně.

Učebny jsou vybaveny účelně, je v nich k dispozici řada pomůcek a obrazového materiálu a v některých je též instalována didaktická technika. Na nadprůměrné úrovni je vybavení žákovské knihovny. Výuka je velmi dobře zabezpečena učebními pomůckami (výjimkou zůstává nedostatek vhodných map pro výuku dějepisu), vhodnými učebnicemi, pracovními sešity a doplňkovými texty. Nábytek rozměrově odpovídá tělesnému vzrůstu žáků. Nápaditá a podnětná úprava interiéru školy (včetně chodeb) pozitivně formuje estetické cítění žáků.

Ve sledované výuce převažovaly hodiny činnostně zaměřené a účelně časově rozvržené. Méně se dařilo rozvíjet schopnost samostatně vést jednoduchý dialog a formulovat vlastní názor. Výjimkou byla diskuse žáků deváté třídy v občanské výchově na aktuální téma „Přijmou/nepřijmou mě na střední školu“. Žáci diskutovali velmi živě, se zřejmým zaujetím. Vyučovací proces probíhal v přiměřeném pracovním tempu, žáci nebyli přetěžováni ani stresováni, jejich pozornost byla vhodně koncentrována.

Úvodní motivace orientovala pozornost žáků na cíl hodiny a širší souvislosti probírané látky, průběžná motivace byla uplatňována jen u některých vyučujících.

Příznivou pracovní atmosféru ovlivnila přirozená autorita vyučujících a jejich partnerský přístup k žákům. Vyučující se vyjadřovali spisovně a dbali na spisovné vyjadřování a kulturu mluveného projevu svých žáků.

Úroveň vědomostí a dovedností v českém jazyce a společenských věd probíraných předmětech byla hodnocena především známkami. Povzbuzení či pochvala byly užity jen výjimečně.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a v bloku společenských věd (dějepis a občanská výchova) jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice a v zeměpisu

Celkem bylo u šesti vyučujících hospitováno 9 hodin matematiky a 5 hodin zeměpisu s týdenní dotací 17 hodin pro matematiku a 7 hodin pro zeměpis v 6. - 9. ročníku. Ve všech hodinách měli vyučující vhodně stanovené vyučovací cíle a probírané učivo navazovalo na předcházející témata.

Při výuce zeměpisu byly využity mapy, atlasy (žáci je nemají k dispozici pro domácí přípravu, ale jen ve škole), zeměpisný slovníček, tabulky, kalkulačky, vlastní kopírovaný materiál, modely rovinných obrazců, náčrty těles na tabuli, ale skutečná tělesa a jejich pláště nikoli. Méně používány byly učebnice, neboť někteří vyučující dávali přednost připraveným příkladům, které žákům diktovali. Zpětný projektor byl uplatněn ve sledované výuce jedenkrát, ostatní didaktická technika vůbec ne.

Zeměpis vyučovaly učitelky s odlišnou aprobačí, jedna učitelka matematiky měla sice vysokoškolské vzdělání, ale neabsolvovala doplňkové pedagogické studium, ostatní vyhověli požadavkům odborné a pedagogické způsobilosti. Nesplnění podmínek kvalifikace nebo aprobace pedagogů nemělo negativní vliv na správnost a odbornost výuky.

Relaxace byla opomíjena v hodinách vedených stereotypně (společné ústní opakování, pak jeden žák pracuje u tabule a ostatní současně do školních sešitů). Dostatečná pozornost jí byla věnována v hodinách se střídáním činností, kdy bylo uplatňováno aktivní učení s vyhledáváním informací a s vysvětlováním pojmů, často se střídala individuální práce se

skupinovou a frontální. Při ní využívali učitelé v rozhovoru znalosti žáků a zadávali jim problémové otázky, na které společně hledali odpovědi. Méně se vyučujícím dařila práce s chybou, kterou se většinou snažili hned odstranit jako něco nepatřičného, a také nebyl viditelný individuální přístup k žákovi podle jeho aktuální úspěšnosti (ani rozlišení práce podle množství či náročnosti). Jedna hodina zeměpisu byla věnována týmové práci. Projekt na dané téma žáci s chutí uskutečňovali a realizovali přitom své nápady a vlastní postupy práce.

Silně byla patrná vnitřní motivace, která byla rozvíjena nejen na počátku vyučování, ale i v jeho průběhu ať známkou, aktualizací učiva, spojováním s praxí anebo ústní pochvalou.

Přátelská pracovní atmosféra dávala prostor pro vyjádření vlastního názoru žáků, kteří se nebáli ptát na nejasnosti, diskutovali o dalších řešeních, ale někdy svůj aktivní přístup nahradili jen respektováním a podřízením se autoritě učitele.

Objevilo se i hodnocení žáka žákem, zhodnocení výkonu na konci hodiny, i když spíše výjimečně, zato vždy bylo provedeno zdůvodnění hodnocení žáka při zkoušení s následnou klasifikací, která odpovídala znalostem. Značná četnost známek v žákovských knížkách dostatečně informuje o prospěchu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice a zeměpise jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém a německém jazyce

Vyučující mají učivo předepsané osnovami rozvrženo do jednotlivých ročníků na základě navazující řady učebnic. Podle tohoto rozvržení jsou vypracované roční časově-tematické plány. Jejich porovnáním se zápisy v třídních knihách, s rozvržením učiva a hospitacemi v hodinách bylo v několika třídách zjištěno značné (až tříměsíční) zpoždění. Vedení školy bylo upozorněno na nutnost přijmout taková opatření, aby osnovy byly splněny.

Příprava na výuku byla ve všech sledovaných hodinách pečlivá a svědomitá.

Ze sedmi vyučujících jsou dva nekvalifikovaní, což mělo negativní vliv na výuku pouze u vyučující němčiny.

Vedení školy vytvořilo pro výuku angličtiny a němčiny vynikající materiální zázemí. Všichni učitelé mají vlastní velmi dobře vybavené učebny, kam za nimi žáci docházejí. Slovníky, nahrávky, videoprogramy, obrázky a další materiály učitelé bohatě a účelně využívají, takže názornost výuky je vysoká. Esteticky působí učebny velmi dobře.

Všechny sledované hodiny měly obdobnou strukturu, opakování, nové učivo a jeho procvičení, které vyústilo v zadání domácího úkolu. Pouze jedna hodina na počítačích se od tohoto schématu lišila. Žáci si samostatně procvičovali zadané učivo, které na konci hodiny vyučující oklasifikoval. Stavba hodin byla logická a volené metody korespondovaly s probíraným učivem a respektovaly věk a pokročilost žáků. Učitelé dbali o zásady komunikativní výuky a zařazovali takové činnosti a formy práce, které ji podporovaly, a aktivně zapojovali žáky do vyučovacího procesu. Pouze nekvalifikovaná vyučující němčiny stavěla na frontální výuce s dominantním postavením učitele. Společným nedostatkem téměř všech sledovaných hodin byla absence závěrečného shrnutí a upevnění učiva. Z psychohygienického hlediska nebylo vhodné protahování hodin do přestávek.

Žáci byli motivováni na počátku hodiny sdělením výukového cíle, v jejím průběhu hrála motivující roli pochvala a možnost získání dobré známky, ale především aplikace učiva na jejich každodenní zkušenosti. Silná byla i vnitřní motivace žáků, kteří chtějí být úspěšní při vstupu na střední školy.

Všichni učitelé mají vynikající jazykové zázemí, je tedy samozřejmé, že hodiny byly vedeny cizojazyčně. Komunikace probíhala od učitele k žákovi, ale ve většině hodin žáci hovořili i ve dvojicích. Při skupinové práci používali často mateřského jazyka. Vyučující žáky ke

komunikaci citlivě vedli a zbavovali je komunikačního ostychu. Pouze v hodině nekvalifikované učitelky němčiny mluvili žáci velmi málo, vlastně jen co nekratším způsobem zodpovídali položené otázky. Ve vyšších ročnících chyběl delší souvislý a kreativní projev.

Známky zapisují učitelé do žákovských knížek a jejich počet je vysoký. Ve sledovaných hodinách převládalo hodnocení slovní, které spočívalo v důsledné opravě chyb a v časté pochvalě. V několika hodinách učitel zvolil frontální zkoušení před tabulí. Známky byly objektivní, ale ve všech případech bylo hodnocení záležitostí učitele.

Průběh a výsledky vzdělávání v anglickém a německém jazyce na 2. stupni jsou velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Učitelé žákům pravidelně zadávají čtvrtletní kontrolní práce, které kvalitně zpracují po stránce statistické, ale v některých předmětech chybí analýza chyb a přijatá opatření k jejich nápravě. Vedení školy práce archivuje. Vedle vlastních testů využívá škola i standardizované testy.

Celkově je průběh vzdělávání a výchovy hodnocen ve sledovaných předmětech 2. stupně základní školy jako velmi dobrý.

HODNOCENÍ SOUČÁSTÍ ŠKOLY

Mateřská škola

Spontánní činnosti

Prostředí tříd bylo podnětné, podporovalo rozvoj spontánních činností. Děti se pohybovaly v celém prostoru tříd, volené aktivity provozovaly v menších skupinkách i individuálně. Nabízené aktivity je zaujaly. Učitelky se průběhu iniciativně účastnily a jejich přístup byl podporující. Činnosti byly zaměřeny na rozvoj fantazie a představivosti i na rozvoj jemné motoriky. Hodnotily děti věcně a adresně. Vyžívaná motivace byla vhodná a podnětná.

Nabízené spontánní aktivity vycházely z cílů třídních vzdělávacích programů. Průběh měly učitelky materiálně i metodicky připraven. Zohledňovaly osobnostní a sociální rozvoj dětí, podporovaly jejich sebedůvěru a vedly je ke vzájemnému respektu a k toleranci.

Děti se do všech činností aktivně zapojovaly, organizace her jim umožňovala seberealizaci. V průběhu využívaly vlastní individuální možnosti, uplatňovaly potřeby a získané zkušenosti. Při výběru měly možnost svobodné volby. Učitelky respektovaly jejich individuální tempo. U většiny dětí byly uspokojovány potřeby hry a byla jim poskytnuta možnost hru dokončit.

Učitelky vhodně využívaly metodu prožitkového učení prostřednictvím manipulace s materiály, stavebnicemi a objevování.

Atmosféra tříd byla klidná, přirozená, vůči dětem vstřícná. Děti projevovaly zájem o vzájemnou spolupráci i spolupráci s učitelkou, oboustranná komunikace probíhala spontánně.

Průběh sledovaných spontánních výchovně-vzdělávacích činností měl velmi dobrou úroveň.

Řízené činnosti

Řízené činnosti vycházely z předchozích poznatků dětí a směřovaly k plnění stanovených cílů. Učitelky vhodně využívaly přímé zkušenosti a zážitky dětí, na vnější podněty pružně

reagovaly. Motivace organizovaných činností byla podnětná a téměř všemi učitelkami efektivně využívána. Manipulační vedení dětí bylo zaznamenáno ojediněle. Hodnocením dětí učitelky respektovaly věkové zvláštnosti, individuální možnosti i předpoklady. Zachováním výsledků práce byl posilován prožitek úspěchu z vykonané práce (výstavky). Efektivita využití prostoru pro hodnotící názory dětí byla průměrná.

Řízené činnosti plnily cíle třídních vzdělávacích programů. Učitelky měly průběh těchto aktivit metodicky a materiálně zajištěn. Sledovaly postupnost jednotlivých činností. Hodnocení tematických celků využívají jako zpětnou vazbu plánování. Převahu tvořila frontální organizace řízených činností. Děti měly dostatek času pro řešení nastolených problémů. Používané metody práce je aktivizovaly, poskytovaly jim možnosti získat nové vědomosti, dovednosti, zkušenosti prostřednictvím prožitku a manipulace s materiály. Metody zohledňovaly stanovené výchovné cíle, byly účinné a přiměřené věku dětí.

Do všech nabízených řízených činností se děti aktivně zapojovaly a dokončily je. Učitelky respektovaly jejich individuální potřeby i potřeby z hlediska psychohygieny. Verbální projev učitelek a dětí byl téměř vždy vyvážen. Prostor pro samostatný slovní projev byl vytvářen a děti této možnosti využívaly. Otázky kladené učitelkami je aktivizovaly, vedly je k logickému myšlení. Byla však zaznamenána i tendence učitelek řešit nastolené problémové situace za děti.

Učitelky v dětech podporovaly sebedůvěru, převahu tvořily situace, které poskytovaly prostor pro samostatnost. Akceptovaly dětskou osobnost a projevovaly značnou míru empatie. Nabídka řízených činností byla pestrá. Volená forma organizace některých aktivit však děti omezovala v možnosti výběru (činnosti systematicky po sobě jdoucí).

Průběh řízených výchovně-vzdělávacích činností měl velmi dobrou úroveň.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávacích činností

Děti mají osvojeny základní pohybové dovednosti. Do pohybových aktivit se zapojovaly spontánně. Přiměřeně věku mají osvojeny dovednosti související s jemnou motorikou.

Dovedou využívat zdvořilostní, společenské a kulturní návyky. Sebeobslužné a hygienické návyky mají osvojeny.

Komunikují přirozeně a bez zábrán, jejich vzájemné vztahy jsou přátelské, bezkonfliktní. Dospělým osobám projevují důvěru.

Řečové a jazykové dovednosti odpovídají věku dětí. Míra a schopnost uplatnění sebevědomí a autonomního chování je úměrná individualitě dětí, které jsou schopny i vzájemně spolupracovat. Na volené činnosti se soustředily a dokončily je. U starších dětí byla zaznamenána schopnost slovně-logického myšlení.

Hry se stavebnicemi a výtvarný projev poukazovaly na schopnost dětí uplatnit vlastní představivost a fantazii.

Průběh a výsledky sledované výchovně-vzdělávací činnosti měly velmi dobrou úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

a/ Mateřská škola věnuje mimořádnou pozornost vlastní prezentaci na veřejnosti (např. veřejná vystoupení, výstavy výtvarných prací - viz plán akcí školy). Nadstandardní nabídka předškolního zařízení je zaměřena na zájmové kroužky (pohybový, výtvarný a hra na flétnu). Ve výchově dětí hraje významnou roli také spolupráce s městskou policií. Je zaměřena na téma *Ohrožené děti* a je organizována do přímých činností, které odpovídají věku dětí. Tato činnost je cílená a plánovaná.

b/ Do přípravné třídy jsou zařazeny děti s odkladem školní docházky a děti, jejichž problémy tento odklad školní docházky signalizují. Učitelky této třídy úzce spolupracují s rodiči

a pedagogicko-psychologickou poradnou. Nižší počet zapsaných dětí jim umožňuje efektivní provozování každodenní zvýšené individuální péče, o jejímž průběhu jsou vedeny záznamy. Realizace byla doložena i pracovními listy. Tato péče vychází z obsahu individuálních plánů práce. Při jejich zpracování vycházely učitelky z doporučení pedagogicko-psychologické poradny a z vlastní diagnostiky dítěte. 1x v týdnu zařazují do programu „*Metodu dobrého startu*“. Zvýšená a pravidelná péče je věnována logopedickou asistentkou dětem s vadou výslovnosti a to formou individuálního přístupu. Učitelka respektuje návaznost na práci odborníků, zaměřuje se především na rozvoj komunikace, na prevenci vzniku poruch a jejich vyhledávání, na přímou práci s dětmi postiženými prostou vadou výslovnosti. Do této aktivity jsou začleněny děti 5 - 6leté a mladší děti s výraznou vadou výslovnosti.

c/ Součástí inspekční činnosti byla tematicky zaměřená inspekce „ TI Posuzování rovných příležitostí mužů a žen“.

d/ Příkladná je spolupráce školy s Ústavem sociální péče v Janově. Děti z ústavu navštěvují školu a podílejí se společně s žáky základní školy na různých aktivitách ve výtvarné a hudební výchově. V červnu je pro žáky obou institucí organizována sportovní olympiáda.

e/ Údaje uvedené v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení **jsou v souladu** s údaji ve zřizovací listině.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Školní vzdělávací program pro předškolní zařízení (dále MŠ)
2. Třídní vzdělávací programy pro MŠ
3. Přehledy docházky za období září - květen 2003/2004 v MŠ
4. Rozhodnutí o přijetí dětí do mateřské školy pro školní rok 2003/2004
5. Výkaz škol (MŠMT) V 1-01 zpracovaný ke 30. 9. 2003 pro MŠ
6. Plány zájmových nadstandardních aktivit pro školní rok 2003/2004 v MŠ
7. Výjimka z počtu zapisovaných dětí na třídu MŠ pro školní rok 2003/2004
8. Vnitřní řád, provozní řád a organizační řád školy platné ve škol. roce 2003/2004
9. Kritéria pro hodnocení zaměstnanců MŠ ve školním roce 2003/2004
10. Plán akcí pro školní rok 2003/2004 v MŠ
11. Zápisy z realizace pedagogických a provozních porad za období září – květen 2003/04
12. Evidenční listy, přehledy výchovné práce, doporučení pedagogicko-psychologické poradny, diagnostika, individuální plány, hodnotící záznamy v MŠ
13. Doklady o ukončeném vzdělání os. č. 11173, 9151, 11176, 9150, 9154, 4563
14. Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT dne 15. 10. 2002 pod č.j. 26 816/02-21 s účinností od 1. 9.2002
15. Třídní knihy všech tříd 2. stupně ZŠ ve školním roce 2003/2004
16. Třídní výkazy tříd VI. A, VII. B, VIII. C, IX. A, IX. B
17. Katalogové listy tříd VI. A, VII. B, VIII. C, IX. A, IX. B
18. Rozvrh hodin podle tříd ve školním roce 2003/2004
19. Školní řád platný ve školním roce 2003/2004
20. Záznamy z pedagogických rad konaných ve školním roce 2003/2004
21. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2002/2003
22. Zřizovací listina školy č.j. 2847/117 ze dne 12. 3. 1992 včetně dvou Dodatků

ZÁVĚR

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti školy jsou celkem příznivé. Nízká aprobovanost je pouze ve výuce cizích jazyků, několik kvalifikovaných vyučujících je v současné době na mateřské dovolené. Organizační struktura a informační systém jsou funkční a umožňují bezproblémový chod školy včetně realizace zvoleného vzdělávacího programu. Další vzdělávání pedagogů je zaměřeno na potřeby školy a probíhá podle předem stanovených priorit. Rada učitelů uplatňuje moderní prvky výuky a systematicky realizuje poznatky získané dalším vzděláváním. Začínajícím a nekvalifikovaným učitelům je poskytována metodická pomoc. Příkladná je spolupráce školy s ÚSP v Janově.

Materiálně-technické podmínky školy jsou na standardní úrovni, vynikající je materiální zajištění zvláště v předmětech s rozšířenou výukou.

Vyučování probíhá podle schválených učebních dokumentů, realizací rozšířené výuky cizích jazyků škola respektuje požadavky žáků a jejich rodičů. Učební plány vzdělávacího programu jsou dodrženy.

Didaktické zásady byly dodrženy, v českém jazyce i v cizích jazycích učitelé uplatňovali individuální přístup k žákům a přizpůsobovali pracovní tempo charakteru tříd. Organizace, formy a metody výuky jsou hodnoceny jako velmi dobré především v hodinách, kde si žáci osvojovali poznatky na základě samostatných nebo skupinových praktických činností. Patřičný důraz byl kladen na výchovnou stránku v inovovaném, pozitivně motivačním pojetí. Méně efektivní byly hodiny, v nichž žáci byli málo aktivní a látka jim byla diktována. Významná pozornost je ve škole věnována kultivovanému slovnímu projevu.

Personální zabezpečení provozu mateřské školy vytváří příznivé podmínky pro realizaci zvoleného školního vzdělávacího programu. Materiálně-technické zázemí je zabezpečováno v souladu s možností finančního rozpočtu školy a umožňuje naplňovat třídní vzdělávací programy. Průběh a výsledky výchovně vzdělávacích činností uspokojovaly potřeby a zájmy dětí. Jejich úroveň byla velmi dobrá. Pedagogické pracovnice pružně reagují na změny v předškolním vzdělávání, proměny přijímají vstřícně, pozornost věnují dalšímu vzdělávání a získané vědomosti aplikují do vlastní praxe. Atmosféra školy je příznivá jak pro zaměstnance, tak pro děti. Spojení základní školy s mateřskou školou se jeví jako funkční.

Ve srovnání se závěry minulé inspekce se zlepšila kvalita průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy žáků. Nově se podařilo navázat spolupráci se školní psychologkou, uvést do činnosti školní klub a v oblasti mimoškolních aktivit udržovat stále vysokou úroveň. Přetrvávají problémy v personálním zabezpečení výuky cizích jazyků.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PhDr. Zdeněk Frélich	.Zdeněk Frélich, v. r.

Členové týmu Mgr. Věra Slezáková Věra Slezáková, v.r.
 Mgr. Alena Dlouhá Alena Dlouhá, v. r.
 Hana Fenclová Hana Fenclová, v. r.

Kontrolní pracovníci Jindřiška Hrnčířová
ČŠI : Olga Štěpánková

V Mostě dne 28. června 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: . 1. července 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Ing. Jiří Tyšer

.Tyšer Jiří, v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Dělnická 21, 434 80 Most - Velebudice. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	14.07.2004	f4-1143/04-5194
Zřizovatel	14.07.2004	f4-1141/04-5194
Rada školy	14.07.2004	f4-1142/04-5194

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
08.07.2004	f4-1137/04-5194	Připomínky byly podány.